

KITAJSKA KNJIŽEVNOST

TEMELJNE ZNAČILNOSTI

Kitajska književnost obsega zgodovinske, filozofske, moralistične in poučne spise, zbirke izrekov, potopise, komentarje ipd. Prva ohranjena književna dela izvirajo iz 6. stol. pr. n. št.

ZVRSTI IN OBLIKE

Stara kitajska poetika je liriko za najvišjo in edino pravo umetniško zvrst, zlasti ker je imela v zvezi s kitajsko slikovno pisavo tudi likovne odlike. Dramo in roman je vrednotila precej nižje. Ep se ni razvil. Dramatika, novela in roman so se pojavili razmeroma pozno.

DIDAKTIČNI SPISI

Prva pomembnejša dela kitajske književnosti so bila filozofsko-moralistična, napisana v prozi ali verzih. Pomembna je knjiga Tao-te-king (kitajsko »knjiga o poti in kreposti«). V obliki kratkih pesniških izrekov obravnava nauk o najvišjem pojmu starokitajskega pojmovanja veselja in družbe.

LIRIKA

Najstarejši kitajski pesniški teksti segajo v svoji ustni obliki v sredino 2. tisočletja pr. n. št. To je bila ljudska, deloma pa dvorska poezija anonimnih avtorjev.

PRIPOVEDNIŠTVO

Kitajsko pripovedništvo se je razvilo na podlagi večstoletnega izročila ljudskih pripovednikov. Iz ljudskih zgodb, pripovedk, pravljic in pripovedi o duhovih se je razvila zlasti novela, ki je v umetno književnost prešla v dobi dinastije Tang. Podobno kot novela je nastal kitajski roman. Razvilo se je več tipov romanov: zgodovinski, pustolovski, fantastični, družinski, moralistični itn.

DRAMATIKA

Za največjega dramatika klasične dramske dobe pod mongolsko dinastijo velja Kuanhan-king. Najpopularnejše delo tega stoletja je igra »Zgodba o zahodni sobi«. Delo je tipična spevoigra. Prav tako cenijo Kitajci igro »Zgodba o lutnji«. V Evropi zelo znani sta dramski deli »Sirota iz družine Čao« in »Krog s kredo«. Med zadnjimi pomembnejšimi kitajskimi dramatikami je bil Hung-šeng; od njegovih del je ostala priljubljena zlasti igra »Palača dolgega življenja«.